

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. III. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](#)

sufficienter confiteri censetur, si dicat, se injuste gregem abegisse, licet non dicat, quot domini furo illo sint laesi (quod idem etiam est, si quis summam pecunie, ad plures spectantem, absulerit) atque, si deberet explicari numerus objectorum, in quae tendit actus, deberet hic numerus dominorum laesorum exponi; ergo. Nec dicas, laesiones distinctas distinctorum iurium non coalescere in unam moraliter laesionem; nam 1. si hoc esset verum, tunc nunquam parva damna pluribus illata, e. g. per stateram dolosam, coalescerent in unum damnum grave, vel mortale, quod est omnino falsum. 2. si non coalescerent istae laesiones in unam, deberet multo magis explicari numerus laesorum; cum quilibet graviter laedatur, cui una, aut duæ oves auferuntur.

Secundò, ut habet Lugo *disp. 16. de pœnit.* n. 56. qui eodem sermone pluribus æqualibus qualitatibus detraxit, (& idem est, si scandalum præbuit) satisficit in confessione dicendo, se pluribus graviter detraxisse, vel scandalo fuisse in hac, vel illa gravi materia (nam hæc debet exponi, utpote speciem mutans). Et hæc videtur etiam esse praxis communis. Advertit autem Illung *tr. 2. disp. 2. num. 55.* debere exprimi, saltem in confuso, numerum plurem hominum, si quis pluribus detraxit; non autem, si quis pluribus furatus est (saltem, nisi ratione plurium laesorum alia species peccati misceatur, e. g. ratione causata gravis necessitatibus peccetur simul contra charitatem) eoquod, ut ait, furtum sit per se contra solam iustitiam, & gravitas ejus desumatur à quantitate rei ablata: at vero in detractione etiam peccetur contra charitatem, & gravitas ejus desumatur quoque ex respectu ad personas.

213. Addit recentior ingeniosus, difficile, & contra communem praxin videri, quod, qui toti alicui urbi scandalum fuit, vel omnes ejusdem Ordinis Religiosos infamavit, teneatur inire numerum laesorum &c. Huc etiam facit, quod idem recentior asserit, scilicet omnes detractiones graves probabiliter esse ejusdem speciei; quia omnes bono ejusdem ordinis, scilicet bono famæ, adversantur: sicut ejusdem speciei sunt furum auri, argenti, equi, tritici, gemmarum &c. quod videtur approbare Illung *tr. 2. disp. 2. n. 6.* quatenus afferit, pluribus detractionibus continuatis eundem impetrare, esse tantum unum peccatum. item Lugo *de pœnit. disp. 16. n. 559.* qui in exemplum peccati à detractione diversi afferit exemplum contumelias. Hoc idem, censet lauditor recentior dicendum de contumelias; cum & ista aduersentur eidem bono honoris, quod probabiliter sustineri posse ait Palao *part. 1. tr. 2. disp. 3. punt. 2. num. 6.* Non vero idem dicendum eit de imprecationibus; cum mala, quæ imprecari homines solent, aut possunt, sint diversissima, & diversis bonis opponantur.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones.

214. **O**B. 1. contra 9. & 10. conclusionem (nam contra priores

non sunt objectiones magni momenti, vel jam sunt præoccupatae) Quod æquivalent pluribus individuis, est æquivalenter numero multiplex: sed actus, tendens in plura objecta inhonesta, æquivalent pluribus actibus, quorum singuli tendenter tantum in unum objectum: ergo est æquivalenter multiplex. Confirm. 1. Possunt plures actus, physice distincti, fieri moraliter unus: ergo etiam potest actus, physicè unus, fieri moraliter multiplex. Confirm. 2. Actus, tendens in plures species, est æquivalenter multiplex specie: ergo etiam actus, tendens in plura individua, est æquivalenter multiplex numero. Resp. In primis ex hoc sequeretur, furtum plurium florenorum esse plura peccata, quod nemo dicit. Dein dist. ma. quod æquivalent pluribus individuis quoad omnia, est æquivalenter numero multiplex. conc. ma. quod tantum æquivalent quoad aliqua. neg. ma. & dist. sic minore neg. conseq. Actus ille, tendens in plura objecta, licet forte pluribus peccatis æquivaleat quoad damnum, non tamen æquivalent quoad distinctionem, libertatem, malitiam, ac demeritum. Dein, licet etiam æquivaleret quoad malitiam, non tamen essent plura peccata, ut patet in furto graviore.

215. Ad 1. confirm. neg. conf. & paritatem. Unio plurium actuum, physicè tantum distinctorum, probatur aliunde, omnibus rationibus fusè deductis à *num. 191. & seq.* per plures conclusiones: quibus tamen rationibus neutrliquam probatur multiplicitas, seu divisio moralis unius actus in plures, sed potius ex illis impugnatur. Addunt hæc aliqui, dari parem æquivalentiam, ita scilicet, ut, sicut actus plures quandóque æquivalent uni, sic unus æquivaleat pluribus: sed respondet, neque hanc paritatem omnimodam esse, ut modo ostensum, neque etiam ex ea probari unitatem actuum physicè distinctorum. Ad 2. confirm. vel neg. antec. strictè sumptum, vel dist. ut suprà. Actus talis æquivalent quoad aliqua. conc. ant. quoad omnia neg. antec. & conf. quia, ut jam dictum *n. 206.* etiam actus tendens in plures species, non est plura peccata, sed tantum unum, participans plures species, seu habens plures formalitates, aut plura prædicata specifica.

216. Dices, Saltem talis actus æquivales pluribus in ordine ad confessionem; quia debent omnes species Theologicæ peccati exponi: ergo actus, tendens in objecta numero diversa, etiam æquivalent in ordine ad eandem confessionem. Resp. neg. conseq. quam neant adversarii in furto, supposito, quod circumstantiae merè aggravantes exponi non debant. Disparitas autem in ordine ad confessionem est doctrina Tridentini *sess. 14. c. 5.* diversa de uno, ac de altero casu; nam hoc Concilium clarè docet, exponendas esse circumstantias ipsiem mutantes; at de agravantibus, vel numero objectorum, nil dicit: nec debemus nos maius onus hominibus imponere, quam ex Ecclesiæ, vel Conciliorum doctrina colligatur. vide *n. 206. & seq.*

217. Ob. 2. Actus, tendens in plura objecta, differt numero ab actu tendente in unum objectum: ergo est numero multiplex. Confirm. 1. Juxta nos, qui concupisceret plures sceminas, suffici

sufficienter se accusaret dicendo: *Habui turpem concupiscentiam*: hoc est falsum: ergo. Confirm. 2. Qui in dicto casu concupiscentiae plurium sceminarum, numerum tantum confusè explicat, exponit peccatum sub dubio: atqui non facit peccatum certum exponere sub dubio: ergo. prob. mai. dicendo *plures*, non reddit confessarium tertum, sed dubium de numero: ergo. Resp. 1. neg. cons. & retorq. argum. in furtō majore, & minore. Resp. 2. neg. ant. Petrus, & Paulus differunt numero, quin unus sit numero multiplex: ad illud sufficit, unum esse distinctum ab altero: ad hoc requiritur, ut unum sit plura.

Ad 1. confirmat. neg. maj. quia hæc phrases, ex communi intelligentia confessariorum, significant, eam concupiscentiam versatam esse tantum circa unam scemnam: unde debet saltem dicere: *Concupivi plures sceminas*: juxta dicta n. 187. Idem saltem dicendum, casu quo quis uno ictu occideret plures, e. g. explosi tormento bellico; non enim sufficeret dicere: *Feci homicidium*: sed deberet saltem dicere: *Occidi plures*, vel *feci stragem hominum*. Dixi saltem; nam, an in hoc casu numerus non sit aliter explicandus, fors inferius dicemus. n. 222. & seq.

Ad 2. confirm. retorq. argumentum in eo, qui se accusat de furto gravi in communi; nam etiam iste reddit confessarium dubium de quantitate, in forma neg. mai. ad prob. neg. conseq. non dicit talis: *Dubito, an tot, vel tot fuerint*: sed peccatum certum concupiscentiae constitutus sub termino generico, quando ad numerum individualiter explicandum non tenetur: sicut si quis constiteret venialia, sine addito numero, non constiteret ea sub dubio. Quod autem confessarius reddatur & equivalenter dubius de numero objectorum, non refert; quia non debet hunc certò scire, sicut scire non debet certam quantitatem furti.

218. Dices 1. Non est paritas inter furtum, & inter desiderium plurium homicidiorum, vel copularum: ergo nulla retorsio. prob. ant. si sit una voluntas furandi, vel etiam plures volitiones non interruptæ, imò, si etiam sint plures acceptiones successivæ, moraliter tamen non interruptæ, fit tantum unum peccatum: at, si sint plures volitiones, etiam non interruptæ, occidendi, & sicut plures cædes, per ictus successivos, quamvis continuos, nemo est, qui non dicat, quod sint plura peccata, & debeant ut talia in confessione exponi: ergo est lata disparitas. Idem est de copulis forniciariis, successivæ, quamvis continuatæ, habitis.

Resp. dist. ant. non est paritas materialis, quoad ea, in quibus non instituitur. cont. ant. non est formalis, in ordine ad ea, in quibus instituitur. neg. ant. & conseq. ad prob. con. ant. & dist. conseq. ut suprà. Paritas à nobis instituitur in hoc, quod, sicut idem realiter actus, quo quis etiam pluribus furatur summam tam gravem, ut etiam pluribus gravibus aequivaleat, tantum est unum peccatum, quamvis tendat in plura objecta, imò etiam violer plurimum jura: ita etiam actus tendens in plures sceminas, vel cædes, fit tantum unum peccatum. Quod autem plura furtæ coalescant in unum: cædes vero, vel copulae non coalescant (quia scilicet non

quilibet ablato summæ etiam gravis per furtum, est actus in sua ratione consummatus: & ideo cum alia coalescit in unum, quando non datur interruptio actuum: econtra quilibet cædes, vel copula, est actus in suo ordine consummatus, & ideo non coalescit) est disparitas tantum materialis. verbo: ex paritate cum furto probamus, quod actus tendens in plura objecta, aut etiam contrarius plurium iuribus, non hoc ipso sit moraliter plura peccata, nec debeat numerus objectorum, aut iurium, in confessione exponi: an autem, & quando plures actus, physicè distincti, coalescant in unum moraliter peccatum, vel non, hæc non queritur: & quavis, quoad hoc posterius, non convenienter furtum successivæ, aut etiam contra plurim iura commissum, & cædes successiva plurimum, non sequitur, quod non convenienter quoad prius,

219. Dices 2. Tunc actus, tendens in plura objecta, est tantum unum moraliter peccatum, quando objecta illius externa, successivæ facta, coalescant in unum: atqui hoc non contingit in nostris casibus: ergo. Resp. neg. ma. quæ proflus gratis afferitur, necratione ultra probari potest: sicut nec ulla ratione potest ostendti, quod actus contrarius disparatis diversorum iuribus, e. g. voluntas abigendi integrum gregem, ad diversos dominos spectanter, vel ipse actus abigendi, sit tantum unum peccatum, & non etiam voluntas occidendi plures homines; nam, quamvis actus successivi consummat cædium non coalescant in unum actum exteriorum, coalescant tamen in unum objectum, e. g. in unam stragem, simul & semel volunt. Ut autem Illung tr. 2. disp. 2. n. 51. ait, si actus est unicus, non videtur requiri alia coalescentia; maximè, si sistatur in actu interno; alias quomodo explicabitur, quod actus, tendens in objecta consummata infinita, non habeat malitias infinitas? Quodsi tamen insles, communis doctores ita sentire, potest fortassis sententia opposita, esse quidem extrinsecè ab autoritate tibi probabilior; at non spectando rationem, de qua sola nostra conclusio loquitur.

220. Dices 3. Duo homicidia, vel duæ fornicationes, non possunt coalescere in unum: & similiter non possunt coalescere in unum duæ transgressiones jejunii duobus diebus, duæ negligētæ recitationes Breviarii diversis diebus: ergo nec duæ malitia ex illis destumpta. Resp. nego suppositum consequentis, quod, quando est unus actus, sint duæ malitia; est enim tantum una, indivisibiliter tendens in plura objecta. Unde bis actu peccare, & bis actu velle peccare, tunc tantum sunt idem, quando sunt duo actus voluntatis, conjuncti duobus actibus exteris non coalescentibus.

221. Dices 4. Actus externus, & internus efficax, habent eandem indivisibilem malitiam: ergo, si duo actus externi habeant duas malitias, etiam habet duas malitias actus internus in eos tendens. Resp. nego seppositum consequentis, quod duo actus externi, intentionaliter tantum existentes, ut ponitur in hoc casu, habent duplē malitiam formalem; habent enim tantum unam, derivatam ab actu interno malo. Si autem loquaris de malitia objectiva, vel radicali, nihil probas; quia malitia duplex radicalis, &

& objectiva, si sit ejusdem speciei, potest quan-
doque coalescere in unam formalem, si acce-
dat unus actus internus: sic duæ acceptio[n]es ex-
ternæ furtiva habent dupl[icem] malitiam obje-
ctivam, & radicalem; cùm possint terminare du-
os actus internos, & fieri interrupti: at, siant
continuati, tantum habent unam malitiam for-
malē.

222. Dices 5. Ex dictis sequitur, quod, qui uno i-
stu e.g., tormenti simul occidisset decem homines,
sufficienter se accularet dicendo: *occidi aliquot
homines*, vel: *Feci stragam hominum*: hoc non vi-
detur admittendum: ergo, probatur maj. non
est major ratio, quare sit unum tantum pecca-
tum, quando actus internus tantum est unus,
quam quando actus externus est tantum unus:
ergo. Resp. 1. majorem admittunt auctores ci-
tati num. 210, & negant minorem, quæ certè ra-
tione difficulter probatur. Evidem censeo,
sufficiens hominibus, ut hoc in casu numerum
objectorum explicit: neque etiam hanc obli-
gationem adstruere est contra nostram conclu-
sionem; quia nos loquimur in casu, in quo si-
flit in actu interno, non verò, quando progres-
sio fit ad externos. Attamen, si actus externus
tantum sit unus, tendens simul in plura objecta,
spectata sola ratione (quod nos in hac conclu-
sione facimus) videtur difficulter posse probari
minor superior; potest enim dici, quod ratione
actus interni, & externi unius, fiat etiam tantum
unum peccatum, una strages, seu unus effectus
peccaminosus. Fateor, contradictoriam illius
minoris videri contra communiorum antiquo-
rum: attamen non est destituta sua autoritate,
ut patet ex num. 210. potestque videri Illung
tr. 2, disp. 2, num. 43.

223. Dices 6. Ergo, si eadem volitio du-
raret per plura instantia, & durante illa aliquis
successivis, attamen continuatis ictibus occide-
ret plures, etiam tantum unum peccatum com-
mitteret: hoc videtur durum: ergo. Resp.
quidam recentior, hoc fieri non posse, eo quod
actus voluntatis sint affixi durationibus suis, &
consequenter quovis instanti, vel saltē tempo-
re, quo unus ictus fit, mutentur: sed hoc non
est adeò certum. Idem ait 2. mutato objecto
mutari volitionem: sed nec hoc videtur suffi-
cere; quia potest quis simul velle plures occi-
dere, quo casu objectum non mutatur. Ait 3.
in hoc casu unum fore peccatum, consummatum
in cœde duorum, vel plurium; cùm unum sit
exercitum libertatis, una difformitas cum eadem
lege, unum concretum accidentale: sed addit,
hunc casum extraordinarium fore, nec in hoc
fundari judicium sensus communis, qui censet,
per duas cœdes externas fieri duplex numero
peccatum.

224. Verū, quamvis casus extraordinarius
sit, quod idem homo, durante eadem sua voli-
tione, plures occidat: tamen non est extraordi-
narius casus, in quo recurrat eadem difficultas,
scilicet, quod aliquis injustè jubeat uno imperio,
plures occidi, qui dein successivè, sed continuatè
ab alio occiduntur, adhuc moraliter perseverante,
ac influente eodem unico, nec repetito imperio.
An ergo etiam talis injustè mandans sufficiens se accusabit: *Jussi plures occidi?* Resp.
jam me dixisse, nos loqui de casu, in quo sisti-

tur in actu interno: si autem petas, quid dicāt
ad hunc casum, respondendum mihi videtur, in
hoc casu, quo illi actus externi, qui consummati
dicuntur, sunt successivè, et si unus sit actus in-
ternus, esse peccata moraliter distincta, & nu-
merum eorum, quantum fieri potest, declaran-
dum esse in confessione. Ita Illung tr. 2. disp.
2. num. 55. s. ultimo Negue tamen sc.

Ratio ex hoc auctore est. Actus exter-
nus denominatur ab actu interno verè pecca-
tum, quod debet in confessione exponi: ergo,
ubi sunt plures actus externi, qui non coale-
scunt, sunt plura peccata in confessione expo-
nenda: atqui in nostro casu non coalescent:
ergo, prob. subsumptum. actus isti, e. g. ictus,
quo occiditur Petrus, & alius, quo occiditur
Paulus (idem est de diversis copulis cum eadem,
vel diversa persona habitus) sunt realiter inter se
distincti: & quamvis continuantur, tamen sunt
opera externa omnino consummata, sive sunt
actus non tantum quomodounque consumma-
ti, sed ita, ut quilibet per se ipsum sit comple-
tum, & ultimum exercitum creaturæ rationalis
peccantis: ac propterea sunt juxta communem
æstimationem hominum incapaces, ut per eun-
dem actum internum, vel per continuam suc-
cessionem, sicut moraliter unum; cùm nullum
habeant ad se invicem ordinem, ad constituentem
totum morale: ergo non coalescent.

225. Dices 7. Si cœdes plurium fiat per
unum actum, etiam non habent ordinem ad se
invicem. ergo etiam in illo casu debet explicari
numerus. Resp. 1. conseq. non esse contra nos
ut notavi n. 222. Respondet Illung 2, neg. ant. ut,
enim ait, illæ cœdes passivæ, seu mortes, coa-
lescent in unum effectum ejusdem unici actus
externi, e. g. ictus, vel explosionis tormenti:
suntque moraliter una strages; unde, quamvis ex-
poni debeant in confessione effectus actus
peccaminosi, ut contendunt quidam contra
multos alias, qui negant, talem effectum esse pec-
catum, & volunt, tantum ipsum actum exter-
num esse peccaminosum (de quo agit Illung tr. 6.
disp. 6. à. n. 67.) tamen, cùm effectus in casu e.g.
explosi tormenti, tantum sit unus, sufficienter in
confessione exponitur, eti numerus occisorum
tantum confusè exponatur. Et sanè videntur uti-
que facilis coalescere plures effectus partiales
ejusdem actus externi, in unum effectum tota-
lem completum, quam plures actus externi,
seu opera completa, & consummata, in unum
actum, aut opus.

Si adversarii dicant, quod plura objecta sint
plura peccata, saltem æquivalenter in ordine ad
confessionem, reponetur, id probandum esse,
non supponendum. Si dicant iterum, commu-
nem sensum censere, etiam in casu, quo per u-
num ictum plures occiduntur, dari moraliter plu-
ra peccata. Resp. negando illatum; nam, licet
antiqui fors communis ita sentire visi sint, ta-
men non ita sentiunt recentiores. Certè post
Lugonem multi graves viri aliter sentiunt. Dein,
ut rectè observat quidam recentior, multæ sen-
tentiaræ, quæ olim suè communissimæ, suc-
cessu temporis, ob inventas novas rationes, factæ
sunt minus communes, & minus probabiles. Cæ-
terum, eti, ut jam diximus, nos tantum aga-
mus hæ ratione, non auctoritate: tamen, quia
autho-

36. b. h. Tractatus V. Disputatio I. Quæstio V. Articulus III.

authoritas in hac materia toties obiicitur, etiam de ea aliquid amplius dicemus sequenti objectione.

226. Ob. 3. Sententia adversa habet pro se maximam authoritatem, adeo, ut Dicastillo *de penit.* tr. 8. disp. 9. dub. 4. n. 217. dicat, esse communem, & receptam sententiam antiquorum, & recentiorum: sed hæc auctoritas in hac quæstione, in qua agitur de voluntate Christi, volentis, vel non volentis nos obligare ad confessionem magis distinctam, est maximi æstimanda: ergo ob istam sententia opposita est nostræ præferenda. prob. mi. ut si olet alias, præsertim agendo de obligatione confitendi peccata dubia, dici, talis communis authoritas, est aliqua quasi traditio, & communis sensus fidelium, de existentia legis obligantis ad distinctionem confessionem, quæ lex, cum sit juris Divini positivi non scripti, vel maximè debet innoscere per traditionem, vel quasi traditionem, & communem sensum fidelium, adeoque doctrinam (nam his suum sensum accommodant indorum) ergo hæc auctoritas est maximi ponderis, & æstimationis.

227. Resp. 1. Hoc argumentum nos non ferit, cum n. 210. ubi conclusionem statuimus, expressè dixerimus, nos eam tantum spectando rationem afferere. 2. Ex communi fideli sensu nondum probaretur, esse plures in tali actu malitias, sed tantum esse unam graviorem, quæ debeat distinctè in confessione exponi, uti juxta multos debent exponi circumstantias notabiliter aggravantes. 3. Merito negatur major; et si enim sententia adversa pro se forte numeret plures autores ex paulo antiquoribus, tamen excessus non est tantus, quantum ingeniosus quidam recentior adversarius describit: & Dicastillo difficulter suum assertum posset probare; nam antiqui, ut S. Thomas, Scotus, & iis quasi aequalibus, hanc questionem non tractant, imò pauci ante Lugonem, aut Suarezum: unde neutiquam sensus aliorum recentium auctorum, debet haberi quasi pro traditione communis Ecclesie. Quin etiam paulo post alii docuere oppositum, cum Lugone, ac aliis: & præsertim nunc multi recentiores id docent, videri potest Illung tr. 2. disp. 2. a. 5. n. 43, ubi ostendit, nostram sententiam minimè esse auctoritate definitam. Sed & ipse Dicastillo tr. 8. *de penit.* disp. 9. n. 255. admittit, actum internum, in multa objecta peccaminosa tendentem, sed non assecutum executionem externam, e. g. desiderium plurium cœdium, sed non fecutarum, esse tantum unum peccatum. Suarez autem tom. 4. in 3. p. *de penit.* disp. 22. sec. 5. n. 34. & seq. docet nobiscum, talem actum non continere plures malitias, quamvis deinde numerum objectorum putet exponendum, ex eo capite, quod ipse putet, circumstantias notabiliter aggravantes in confessione exponendas esse: quod tamen adversarii, quibuscum modo agimus, negant.

228. Ob. 4. Si conjugatus cum altera conjugata committit adulterium, debet in confessione exponi, utramque partem fuisse conjugatam, quod ait Palao p. 1. tr. 2. disp. 3. punto 3. n. 9. certissimum esse: & oppositum ex Aphorismis Emmanuelis Sa, teste Illung tr. 2. disp. 2. n. 55, deletum est, tanquam improbatum: sed hu-

jus ratio alia non est, quam, quod tale adulterium sit duplex: ergo debet talis actus, habens duplum malitiam, ut talis exponi. Resp. Illung *loco modò cit.* neg. mi. Ratio non est tantum; quia in eo casu adulterium est duplex, sed quia hæc duplicitas neque in confuso explicatur, quod tamen fieri debet juxta dicta n. 188. nam, ait hic auctor, confessarius audiens adulterium, tantum intelligit simplex, quod ordinariè solet contingere, & hoc verbum, sine addito prolatum, ex communi acceptance plus non significat: sicut etiam homicidium significat tantum cœdem unius hominis: ait tamen idem auctor, talem sufficienter se accusaturum, si dicat: *Fornicatione violavi aliorum ius conjugale:* quo modo loquendi implicite, & in confuso fateretur duplex jus violatum.

Resp. 2. Recentior quidam ex Lugo, & aliis, neg. min. quia differunt specie adulterium simplex, & duplex; cum in casu duplicitis adulterii non tantum quis violet fidem alteri, sed etiam cooperetur ad hoc, ut altera pars violet fidem illi, cui prior pars non est obstricta: quia cooperatio differt (ut ajunt isti autores) specie à violatione fidei, quam adulterans e. g. debet præstatre conjugi suæ. Quidquid dixeris ex his duobus, majorem admittes, & minorem negabis, qua negata, nihil probatur contrarios.

229. Ex dictis deducit Illung tr. 2. disp. 2. n. 64. supposito, quod quis peccet mortaliter, distribuendo SS. Eucharistiam accumbentibus ad mensam Divinam, vel juxta quosdam; quia etiam in statu peccati mortalis, vel quacunque de causa, hoc, inquam, supposito, tamen esse tantum unum peccatum, si sacerdos talis pluribus continuè distribuat sacram Eucharistiam; quia, licet respectu cuiuslibet personæ sit integra actio, & completa ministratio Sacramenti, tamen est pars tantum integræ ministeri, vel functionis, cum tali multiplicitate peragi solita. Idem docent alii, & videtur debere docere omnes, qui admittunt cum eodem Illung, ac Lugo *de penit.* disp. 16. sec. 14. n. 558. quod tantum unum peccatum committat sacerdos, qui in statu gravis peccati audit plures confessiones, ex simili ratione; quia, licet qualibet confessio sit integrum judicium completum, nec una ordinetur ad alteram, tamen in ratione unius functionis, cum tali multiplicitate peragi solita, convenient, & sunt una indigna functio, unum indignum ministerium.

Addit Lugo *loco cit.* illas auditions confessionum convenire etiam ex intentione agentis, qui sedet in sacro tribunal, ut plures audiat, & præcipue ex materia ipsa; cum omnes illæ actiones contineant irreverentiam contra DEUM, & Christum, cuius Sacraenta irreverenter tractantur; cum in rigore non sint contra ius residens in Sacramentis, sed contra ius residens in auctore Sacramentorum. Negari autem non potest, ait Lugo, quod faciliter converiant, ad constituendum unum peccatum, quæ tendunt contra ius unum ejusdem personæ, quam, quæ tendunt contra ius plurium diversarum. Idem circa administrationem Sacraenti poenitentia, pluribus in statu peccati factam, censem Illung tr. 2. disp. 2. a. 5. n. 64. Henriquez, Gobat, Tanner, Diana, Fagundez, Rodriguez, Leander, Escobar, Bauni.

230. Colligit 2. idem Illung loco cit. n. 67. unum esse moraliter peccatum, si sacerdos eadem die totum Breviarium recitare omittat; quia omnes partes Officii Canonici in unam orationem, ab Ecclesia praceptam, coalescent. Idem etiam docet Lugo de pen. disp. 16. n. 547. qui citat Suarezium, Navarrum, Vegam, Reginaldum, Ledesmam, Sa, Dianam, à quo ait citari plurimos; unde sufficit, si talis sacerdos in confessione dicat, se peccasse graviter, non recitando Officium Divinum, quin explicet, quot horas omisserit. Et Suarez quidem tom. 2. de Relig. l. 4. c. 25. n. 18. hæc docet: attamen rectè advertit, peccatum quidem externum esse tantum unum, interna autem voluntatis posse esse plura & varia, ratio ne interruptionis, retractationis &c. actuum voluntatis. Aliud est, si sacerdos diversis diebus omittat diversas partes Breviarii; tunc enim omissiones non coalescent; sed sunt peccata numero diversa contra diversas obligationes, diversis diebus affixa: sicuti etiam aliud est, teste Illung, si qui eodem die saepius interruptim comedat cames; quia lex negativa respicit singulas diei partes divisibiliter, sicut lex e. g. non faciendi alteri injuriam; unde per interruptas comediones, divisibiliter, seu pluries, ea lex violatur: Id tamen ex conclusione n. 210. positâ sequitur, tantum esse unum peccatum, si quis internam tantum volitionem eliciat, qua statuat e. g. viginti diebus omittere Breviarium: attamen postea mutata voluntate id opere ipso recitet. Videatur hoc de re ipse Lugo, aut Illung locis citis.

DISPUTATIO II.

De Peccato Habituali, & Originali.

231. Hucusque sat multis egimus de Peccato Actuali, ejusque essentia, causis, ac differentiis, tum specifica, tum numerica: restat, ut paucioribus agamus de Peccato Habituali, & Originali. Quanquam autem etiam peccatum originale sit habituale, ut ex dicendis patet, & sic rectè utrumque sub una disputatione comprehendatur, tamen habituale latius patet, & per hoc intelligitur id, quod post quocunque peccatum, actualiter commissum, remanet. Unde de isto prima questione agemus, & in quo consistat, examinabimus: quod serviet etiam ad intelligendum peccatum originale, de quo, ejusque ponis, itemque de immunitate immaculissima Virginis ab hac labe, secunda questione agemus, atque sic toti tractatui de peccatis finem imponemus.

QUÆSTIO I.

De Peccato Habituali.

ARTICULUS I.

Quid sit Peccatum Habituale.

232. M Astrius disp. 6. q. 9. a. 5. n. 291. & Oviedo in 1. 2. tr. 6. con-
R.P. Ant. Mayr, Theol. Tom. I.

trov. 8. punt. 4. n. 28. dicitur, ex communione do-
ctorum, quod peccatum habituale sit peccatum a-
ctuale præteritum moraliter permanens. Et sane,
transacta peccaminosa actione, ac physicè jam
præterita, manet homo, qui peccavit, adhuc
peccato infectus, ut eleganter probat D. Augu-
stinus 1. 1. de nuptiis & concupiscentia c. 26. ex
Ecclesiastici. 21. v. 1. ita habet S. Doctor: Si à pec-
cando defistere, hoc esset non habere peccatum, suf-
ficeret, ut hoc nos moneret Scriptura: fili, peccâ-
sti, non adjicias iterum: non autem sufficit, sed ad-
didit: & de primitis deprecare, ut tibi remittantur
manent ergo, nisi remittantur. Sed quomodo ma-
nent, si præterita sunt? nisi quia præterierunt alia,
manent reatu: ergo manet aliquis aliquo modo
infectus peccato: non actualiter; quia actus jam
transiit: ergo moraliter, seu habitualiter: nec de
peccato actuali transacto, & moraliter perma-
nente, potest esse, nec etiam est, inter Catholi-
cos dubium.

233. Certum autem est 1. peccatum ha-
bituale non esse tantum peccatum præteritum:
nam peccatum jam præterisse erit semper ve-
rum, & nunquam potest hæc veritas falsifica-
ri, vel mutari: adeoque si idem esset peccatum
habituale, ac peccatum esse præteritum, nun-
quam posset deleri, sed semper daretur pecca-
tum habituale, quod utique falsum est. Cer-
tum est 2. peccatum hoc non consistere in pec-
cato præterito, & negatione qualiscunque re-
tractationis; quia potest dari peccatum hoc eti-
am, quando datur retractatio ejus naturalis, vel
etiam supernaturalis extra sacramentum sine per-
fecta contritione: dein probabilis etiam est,
posse peccatum illud deleri de absoluta poten-
tia DEI, absque retractatione, seu stante nega-
tione illius, ut plurimi auctores tradunt tr. de
penit. Quæritur jam, in quo formaliter hoc pec-
catum consistat: qua de re diffensus notabilis
est inter auctores, ut videre est apud Oviedo in
1. 2. tr. 6. controv. 8. punt. 2.

234. Dico. Peccatum habituale in gene-
re (prout abstrahit, ab hac, & ab alia providen-
tia, statu elevationis, & puræ naturæ &c.) con-
sistit in complexo ex peccato actuali præterito,
& negatione tam condignæ satisfactionis, quam
gratuita remissionis. ita quoad verba, vel fal-
tem quoad rem, Suarez, Vasquez, Arriga, Lu-
go, Gormaz de grat. sanctif. n. 32. & plurimi alii.
Explicatur conclusio. Peccatum habituale in-
primis involvit peccatum actuale præcedens &
si enim nunquam fuisset actuale, non posset esse
habituale. Insuper deberet actuale esse præteri-
tum; alias existeret adhuc actualiter, & non ha-
bitualiter, seu nondum esset peccatum habi-
tualiter.

Hoc autem peccatum habituale, seu, quod
idem est, actuale moraliter perseverans, ma-
culat hominem: quod quomodo fiat, rectè expli-
cat Suarez. in 1. 2. tr. 5. de peccat. disp. 8. sec. unicæ
n. 13. hac similitudine. Si qui in republica exer-
cuit vilissimum munus, e. g. carnificis, licet po-
stea id non amplius exerceat, manet tamen mo-
raliter maculatus, donec respublica, vel prin-
ceps, maculam illam moraliter tollat, in quan-
tum quoad plures effectus tollere potest: ita,
qui semel exercuit vilissimum opus peccati, co-
H ram